

22 Lagercrantzka brevsamlingen

Samlingen består av några tusentals brev till och från Herman och Hedvig Lagercrantz och ytterligare några familjemedlemmar, dagböcker, manuskript till artiklar, föreläsningar och predikningar. Materialet omfattar huvudsakligen tiden 1850 till 1960. Några smakprov:

Allison V. Armour, New York, var en förmögen kulturpersonlighet, bland annat ledare för en forskningsresa i Västindien 1898–1899 med sin yacht Utowana som han själv förde, forskningsresor 1925, 1926 och 1927 för US Department of Agriculture, personlig vän med Englands kung Edward VII och Tysklands kejsar Wilhelm II och deltagare i Internationella Olympiska kommitténs kongress i Berlin 1909. Han besökte Europa årligen, Stockholm möjligen den 2 februari 1919, då hans brorson Norman Armour gifte sig i Ryska kyrkan med den ryska prinsessan Myra Koudacheff, enda dotter till Brysselambassadören, prinsen och prinsessan Koudacheff från Petrograd som St Petersburg då kallades.

414-tonnaren Utowana var en 60 meter lång tremastad skonare i stål med ångmaskin, ritad av J. Beavor Webb och byggd 1891 av Neafie & Levy i Philadelphia. Hon var varvets mest magnifika bygge någonsin. Den 22 september 1899 i hård sydlig storm och svår sjögång lotsade tre mästerlotsar och en lots från Aspö lotsstation in den amerikanska yachten Utowana och det svenska skonertskeppet Hilda till Karlskrona. Lotsarna belönades av Lotsstyrelsen för *självupppoffring och rådhghet vid försök att bispringa lotsbehövande fartyg* med vardera 15 kr för sin insats.

Utowana förbyggdes 1917 och den palatsliknande inredningen togs bort, hon blev fisketrålare i Gloucester. Redan samma år rekvirerades hon av amerikanska marinen och tjänstgjorde i kriget som USS Utowana (SP-951). Hon var eskortfartyg i Nordatlanten, stationerad i Bermuda, Ponta Delaga på Azorerna och Brest i Frankrike. Hon lämnade marinen den 11 september 1919 och såldes 1920 till Tampa i Florida.

1924 köpte Allison V. Armour av AB Svenska Ostasiatiska Kompaniet, M/S Svealand, ett fraktfartyg om 1 600 ton, byggt 1917 på Södra Varfvet i Stockholm. Hon blev lustjakt och namnändrades till Utowana. 1933 såldes hon till Los Angeles och höggs upp i Indien 1954 efter fem nya ägare och fem nya namn.

Ett odaterat julkort:

Have just completed another cruise for seciner? And placed the yacht in winterquarters in Marseilles - Now I return to New York - Hoping this finds you both well and happy Allison

Ett brev utan årtal:

June 29 "Oh! What a watch!!" Evangelists. Col. Griffiths visiting in my rooms talking about you - and the Decoration recently sent by the King. Allison

All send love. The ???? have been under the table when the King thought of sending me honors! Keep well and alive and come to see us. Eva

William Booth grundade Frälsningsarmén år 1865. Herman Lagercrantz var en tid hans assistent vid högkvarteret i London.

Wirso Bruk

Bilaga 22

THE SALVATION ARMY FOREIGN OFFICE 27th October 1890

Major Lagercrantz

Stockholm

My dear Major/Ten thousand thanks for your note of love and sympathy. I am glad you knew my beloved, and loved her, and was helped by her. I have indeed lost a treasure; and the blow has come suddenly, notwithstanding all the long months of warning, and the constant alarms we had. Death seemed always nigh at hand, and yet when it did come it was unexpected and painful.

...

All the papers now are discussing my new book. ...

I am sure you will read it with interest, and pray over it. We are getting a summary of it translated into different languages, so that it can be sent to various foreign newspapers. We must have one done into Swedish.

Love to dear Mrs Lagercrantz. I hope to see all again before long

Believe me

Your affectionate General

William Booth

Prins Eugen tog med Herman Lagercrantz i officersuniform på promenad ner till staden från Valhallavägen över Birger Jarlsgatan år 1887 sedan Stockholms societet tagit avstånd från Herman då han gick in i Frälsningsarmén. De var skolkamrater och hade nära kontakt livet ut. Jonas Kjellgren var chef för Skandinaviska Bankens Stockholmsrörelse och ledamot av riksdagens Första Kammare 1910–1911 för högern.

Käre Lagercrantz!

Det var verkligen bra snällt af dig att skriva till mig o. det gladdede mig verkligen mycket att du tyckte bra om mitt tal.

Jag har verkligen fått vänligt erkännande från de mest motsatta håll så att jag nästan började bli ängslig o. undra om jag uttryckt mig så otydligt att var o. en kunde tyda det efter sin önskan. Men jag tröstar mig med att det beror på att folk lägga in olika betydelse i ordet ”bildstormare”. Rolf t. ex. gör ingen skillnad på mig o. Julle Kjellberg å ena sidan F. D. Politikens gossar å den andra! De flesta äro kanske något mer nyanserade!! Jag lägger en alldeles bestämd gräns bortom socialdemokraterna, ulde sociald. som hylla organisation och försvar för vår kultur, om det skall ha någon utsigt att lyckas måste gå efter den linjen o. inte efter en s.k. borgerlig samling, som endast har till resultat att drifva en mängd socialister öfver till de mest samhällsupplösande. För att verkligen kunna enas till en sådan